

PLOVIDBENO PRAVO REPUBLIKE HRVATSKE

Ivo Grabovac

Split, 2003., 458 str., Izdavač: Književni krug, Split

U izdanju “Književnog kruga” objavljena je nova knjiga “Plovidbeno pravo Republike Hrvatske”, autora prof. dr. sc. Ive Grabovca.

Opsežnu materiju pisac je podijelio u dva dijela. U prvome dijelu “Pomorsko pravo”, uz objašnjenje osnovnih pomorskopravnih pojmova i kratkog povijesnog pregleda razvitka pomorskog prava u svijetu i kod nas, osobita se pažnja posvećuje međunarodnome pravu mora. U okviru toga analizira se pravno uređenje morskih i podmorskih prostora Republike Hrvatske.

Slijede poglavlja u kojima se obrađuju najvažniji instituti pomorskog upravnog prava s naglaskom na pravni aspekt sigurnosti plovidbe. Pisac analizira i druga aktualna ali i sporna pitanja kao što su pravno uređenje pomorskog dobra, pravni položaj zapovjednika broda i članova posade, odgovornost brodovlasnika za štetu koju pretrpi član posade, itd.

Autor potom vrlo iscrpno i sustavno analizira problematiku pomorskog imovinskog prava. Ponajprije govori o imovinskopravnim osobinama broda te o uređenju prava vlasništva i drugih stvarnih prava na brodu. Zatim objašnjava pravni položaj različitih osoba koje se javljaju u pomorskome prijevozu. Središnje mjesto zauzima analiza položaja brodara, osobito s obzirom na mogućnost ograničenja njegove odgovornosti. Zasluženu pažnju dobija i pravni položaj drugih sudionika plovidbenog pothvata (naručitelj, krcatelj, primatelj, pomorski agent, otpremnik, lučki slugač, itd.).

Slijede poglavlja u kojima se obrađuju ugovori o iskorišćivanju brodova. Daje se njihova sistematska podjela i definicije. Potom se proučava ugovor o prijevozu stvari morem. Uz vrlo podrobnu analizu svake faze toga ugovora, posebna pažnja posvećuje se prijevoznim ispravama iz toga ugovora, odgovornosti prijevoznika za štete na stvarima i za zakašnjenje te plaćanju vozarine.

Pisac detaljno tumači i druge ugovore o iskorišćivanju broda, osobito ugovor o prijevozu putnika i prtljage te ugovor o tegljenju. Zasluženu pozornost poklanja pravnom uređenju prijevoza u kojem sudjeluje više prijevoznika kao i uređenju ugovora o zakupu broda.

Niz drugih značajnih instituta pomorskog prava također je objašnjeno u ovome dijelu knjige (zajednička havarija, sudar brodova, spašavanje, izvanugovorna odgovornost vlasnika broda i brodara). Obradeni su i važni pojmovi vezani uz institut pomorskoga osiguranja. Prvi dio završava poglavljima o mjerodavnom pravu i o

nadležnosti sudova Republike Hrvatske te o ovrsi i osiguranju na brodovima.

Drugi dio knjige nosi naslov "Pravo unutarnje plovidbe". Kako u Republici Hrvatskoj postoji načelna ujednačenost pravnog uređenja pomorske i unutarnje plovidbe, pisac je osobitu pažnju posvetio onim pravnim sadržajima čija se regulativa u unutarnjoj plovidbi razlikuje od pomorske plovidbe. U tom kontekstu kritički se analiziraju odredbe Zakona o plovidbi unutarnjim vodama, ali i odredbe Budimpeštanske konvencije o ugovoru o prijevozu stvari u unutarnjoj plovidbi, iz 2000. godine.

Uz analizu upravnopravnog položaja broda unutarnje plovidbe, posebno se govori, između ostalog, i o općem ograničenju odgovornosti broдача u unutarnjoj plovidbi, sudaru brodova, spašavanju, vadenju potonulih stvari, itd.

Na kraju knjige nalazi se opsežan popis literature i kazalo koje sadržava više od četiristo obrađenih pojmova.

Knjiga "Plovidbeno pravo Republike Hrvatske" još je jedno vrhunsko znanstveno djelo profesora Grabovca. Ne zanemarujući sve druge iznimne kvalitete ove knjige, posebno ističemo njezinu aktualnost. Naime, nakon što se svaki institut pomorskoga prava u knjizi obradi sa stajališta važećih zakonskih i konvencijskih propisa, daje se prikaz uređenja istoga instituta *de lege ferenda*, kroz analizu relevantnih odredaba Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika. Taj se dokument već duže vrijeme nalazi u zakonodavnom postupku. Takav pristup pisca dat će knjizi dodatnu vrijednost u trenutku kada izmjene i dopune Pomorskog zakonika stupe na snagu.

Najnovije djelo profesora Grabovca može poslužiti ne samo kao cjelovit i suvremen udžbenik plovidbenoga prava, nego i kao dragocjen priručnik teoretičarima i praktičarima pri iznalaženju odgovora na konkretna pitanja iz ovoga područja. Stoga ova knjiga zasigurno zauzima jedno od najistaknutijih mjesta u našoj plovidbenopravnoj literaturi.

Dr. sc. Jasenko Marin, viši asistent
Jadranski zavod HAZU

Summary:

Ivo Grabovac: Plovidbeno pravo Republike Hrvatske (The Republic of Croatia's Law of Shipping)

Književni krug, Split, 2003, 458 pages

The book is divided into two thematic units: maritime law and the law of inland navigation.

The thematic unit dealing with maritime law is itself divided into two parts. The first part consists of Introduction, Maritime space and sea-bed of the Republic of Croatia and Maritime administrative law - safe navigation. The second part deals with maritime property and commercial law.

The law concerning inland navigation is dealt with in separate chapters in so far as it differs from the provisions of Croatian maritime law. That approach is correct because the regulations in both branches of shipping are the same so that the rules of maritime law, mutatis mutandis, are also valid for inland navigation and shipping.

The book represents a comparative analysis of particular institutions of Croatian maritime law and inland navigation law with special reference to international relations and to the significance of numerous international conventions regulating the relationship between the two types of navigation and shipping.

The book includes particular chapters dealing with the proposed amendments to the Croatian Maritime Code.

"The Republic of Croatia's Law of Shipping" will serve as a university textbook as well as a useful book of reference for theoreticians and practitioners of shipping law.